

Tvt-taitotasojen toteuttaminen luokilla 5-6

(tutustuu = esim. avataan ohjelma, kokeillaan kerran-pari; harjoittelee = tehdään säännöllisesti; opettelee = tehdään tavoitteellisesti ja säännöllisesti; osaa = oppilas pystyy toteuttamaan itsenäisesti; ymmärtää = on käyty läpi konkreettisesti, ikätasolle sopivalla tavalla)

Taitotaso	Toiminta	X
Käytännön taidot ja oma tuottaminen Oppilaita ohjataan ymmärtämään TVT:n käyttö- ja toimintaperiaatteita ja keskeisiä käsitteitä sekä kehittämään käytännön TVT-taitojaan omien tuotosten laadinnassa		
<p>Oppilas osaa hyödyntää itsenäisesti koulun ja omien laitteiden muodostamaa tieto- ja viestintätekniistä ympäristöä oppimisen tukena.</p> <p>Osaa käyttää koulun, sekä omaa laitteistoa ja sovelluksia, sekä osaa käyttää näitä koulutyössä</p>	<p>Desku: Hallitsee käyttöympäristön. Osaa muokata Deskun työpöytää.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuvakkeen tekeminen - Kuvakkeen jakaminen - Kuvakkeen piilottaminen <p>Esimerkki: 1) jokainen etsii itseä kiinnostavan uutisen yle.fi -sivustolta, tekee siitä kuvakkeen ja jakaa sen parilleen. Tunnin loppuun kuvake piilotetaan ja poistetaan.</p>	
	<p>OneDrive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osaa jakaa tiedoston ja avata itselleen jaetun tiedoston. - Osaa hallita OneDriven kansiorakennetta. <p>Esimerkkejä: 1) Tehdään 2 parityötä, vaikka runoa tai lyhyttä jatkokertomusta. Parin kanssa jaetaan ja muokataan tiedostot ristiin. 2) Luodaan jokaiselle oppiaineelle oma kansio ja 1-2 alikansiota.</p>	
	<p>Outlook:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osaa lukea vastaanottamansa sähköpostin ja lähettää sähköpostia. <p>Esimerkki: 1) Lähetä opettajalle sähköposti.</p>	
	<p>Teams: Osaa ympäristön perustoiminnot</p> <ul style="list-style-type: none"> - kokoustoiminnot - tehtävän palauttaminen - tiimin eri kanavilla toimiminen 	
	<p>OneNote: - tutustuminen muistikirjan rakenteeseen</p>	
	<p>Ville: - Oppilas osaa toimia Ville-oppimisympäristössä.</p>	
	<p>Wilma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilas osaa kirjautua Deskun kautta Wilmaan. - Oppilas osaa käyttää Wilman viestitoimintoa. - Oppilas osaa etsiä tiedon läksy- ja tuntimerkinnöistä, tiedotteista, tulevista kokeista ja koemenestyksestään sekä lukujärjestyksestään. 	

<p>Oppilas osaa käyttää koulun ja omaa laitteistoa koulun ja kaupungin laatimien sääntöjen mukaisesti</p>	<p>Tutustutaan laitteiston käyttöönottosäntöihin. Opentunti - Osaaminen - Merkki - Yhteiskäyttöpäätelaitteiden käyttösäännöt 6.lk: Opentunti - Suunnitelma - Oppilaan päätelaitteen käyttö-säännöt</p>	
<p>Oppilas opettelee kymmensormijärjestelmän ja käyttää sitä tekstin tuottamisessa</p>	<p>Kymmensormijärjestelmää voi harjoitella monin tavoin. Näppistaituri on tullut tutuksi jo alemmilla vuosiluokilla. https://paimio.nappistaituri.fi Näppistaiturista tehdään Näppistaituri- tai Peruskurssi -kursit. (pakollinen)</p>	
<p>Oppilas osaa muotoilla tekstiä tekstinkäsittelyohjelmalla</p>	<p>Wordin käyttöä jatketaan ja syvennetään. Käytännössä fontin muuttaminen ja tekstikappaleen muokkaaminen rivintasauksen osalta on hallussa. Rivivälin muuttaminen kappalevälilehdeltä tulee tutuksi. Esimerkki: 1) Suomen kielen aineen/tarinankirjoituksen voi kirjoittaa puhtaaksi tietokoneella. Vaihdetaan oletusfontti kokoon 12 ja fonttityyliksi Arial, Times New Roman tai Calibri. Tehdään rivintasaus molempiin reunoihin. Vaihdetaan rivinväliksi 1,5.</p>	
<p>Oppilas osaa liittää kuvia omiin esityksiin ja tekstitiedostoihin</p>	<p>Etsitään sopivia kuvia netistä LUVALLISILTA sivuilta (esimerkiksi www.unsplash.com, www.pixabay.com) Creative Commons (CC)-merkityt kuvat tai otetaan kuvia itse. Liitetään kuvia eri oppiaineiden opiskelussa teetettyihin töihin. Mahdollisia yksilö-/ryhmätöitä voi olla esimerkiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kasvio (Ympäristöoppi) (pakollinen, ks. ohje liitteestä) • Kreikan/Rooman jumalat (Historia) • kirjaesittely (Suomen kieli) • käsityön portfolio 	
<p>Oppilas harjoittelee laatimaan itsenäisesti esitysgrafiikkaa. Osaa upottaa videota ja ääntä esitykseen</p>	<p>Linkki Swayn käyttöön Linkki Powerpointin käyttöön Esimerkki: Kasvio (katso ohje liitteestä)</p>	
<p>Oppilas tutustuu taulukkolaskennan käyttöön</p>	<p>Keskiarvon laskeminen, aakkostaminen, taulukon luominen, summafunktio -> yhteenlasku Linkki Exelin käyttöön</p>	
<p>Oppilas harjoittelee kuvankäsittelyä</p>	<p>Paint 3D tai Leikkaa ja luonnostelee -ohjelma löytyy oppilaskoneilta valmiina Ohjelman kanssa voi esim. harjoitella liittämään osan yhdestä kuvasta toiseen kuvaan.</p>	

<p>Oppilas harjoittelee oman videon kuvaamista ja muokkaamista</p>	<p>Esimerkkejä: 1) Minidokumentin tekeminen (ohjeistus esim. 6.lk:n Kipinä-sarjan oppikirjassa) 2) Kuvaaminen Ipadilla tai omalla laitteella. 3) Editointiin voi käyttää esim. iMovieta Linkki iMovien käytön opiskeluun Animaation tekeminen Stop Motion-ohjelmalla</p>	
<p>Oppilas osaa käyttää pilvipalvelua dokumenttien ja esitysten luontiin ja jakamiseen sekä osaa muokata dokumenttia yhdessä toisten oppilaiden kanssa</p>	<p>Ryhmä-/parityön tekeminen. Esitys luodaan pilvipalveluun, esimerkiksi Onedriveen. Esitystä käytetään ja työstetään selainversiossa. Esityksen tekijä jakaa esityksen muille. Voidaan tehdä omana harjoituksenaan, tai sitten osana jotain teetettävää esitelmää.</p>	
<p>Oppilas tutustuu tiedostojen hallintaan pilvessä ja pohtii järkevää tapaa järjestää omat työnsä helposti löydettäväksi</p>	<p>Oppilas jäsentää oman OneDrivensä järkevästi esim. oppiaineittain. Desku -> OneDrive. Oppilas ymmärtää kansioiden ja alikansioiden eron ja yhteyden.</p>	
<p>Oppilas harjoittelee sosiaalisen median erilaisia käyttötapoja sekä ymmärtää yksityisyyden merkityksen</p>	<p>Teamsin luokan chat-kanavalla voidaan käydä valvotusti keskustelua. Esim. opettaja voi antaa aiheen, jota oppilaiden pitää kommentoida. Tämän lisäksi sosiaalisen median käytöstä voidaan keskustella seuraavien linkkien avulla: www.vaestoliitto.fi/nuoret/turvallisuus/media/ www.nuortennetti.fi/netti-ja-media/mediataidot-kuntoon</p>	
<p>Oppilas osaa ohjelmoida yksinkertaisia toimintoja ohjelmointiin soveltuvalla sovelluksella ja ymmärtää ohjelmoinnin merkityksen tieto- ja viestintätekniiikan käytölle</p>	<p>Suoritetaan ohjelmointiin liittyviä tehtäviä. Tähän voi käyttää useita eri alustoja.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Villen oppitunneilla on usein ohjelmointiaiheisia tehtäviä, joita kannattaa hyödyntää. • Scratch https://scratch.mit.edu/ • iPadeilla soveltuva ohjelma on esimerkiksi Swift Playgrounds. • https://studio.code.org/courses <p>Oppilas tekee jonkinlaisen ohjelmointiin liittyvän projektin, esim. minipelin.</p>	
<p>Oppilas ymmärtää hyvän työergonomian merkityksen omalle hyvinvoinnille</p>	<p>Koulun oman terveydenhoitajan kanssa voi keskustella asiasta tai häntä voi pyytää mukaan oppitunnille. Työergonomiasta löytyy lisätietoa myös ttl:n sivustolta</p>	
<p>Vastuullinen ja turvallinen toiminta Oppilaita ohjataan käyttämään TVT:aa vastuullisesti ja turvallisesti</p>		
<p>Oppilas osaa verkon vastuullisen ja turvallisen käytön sekä ymmärtää teknologian käyttöön liittyviä eettisiä ja moraalisia kysymyksiä.</p>	<p>Luokalle pidetään oppitunti vastuullisesta ja turvallisesta TVT:n käytöstä. Läpikäytäviä aiheita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vastuullinen tiedonsiirto ja tekijänoikeudet. Käydään läpi erilaisia rikoksia, joihin voi syyllistyä TVT:aa käytettäessä. <p>Opettajan materiaalipankki - Kopiraittilan Koulu</p>	

<p>Oppilas osaa tunnistaa tietoverkkojen käyttöön liittyviä vaaroja ja vaikutuksia</p>	<p>Luokalle pidetään oppitunti vastuullisesta ja turvallisesta TVT:n käytöstä. Läpikäytäviä aiheita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvallinen käyttö, salasanojen vahvuus ja niiden säilyttäminen, omien tietojen jako nettiin. WiFi-yhteydet, Bluetooth riskit. 	
<p>Oppilas osaa netiketin periaatteet, ymmärtää niiden merkityksen ja osaa toimia niiden mukaisesti</p>	<p>Luokalle pidetään oppitunti vastuullisesta ja turvallisesta TVT:n käytöstä. Tässä voidaan hyödyntää suoraan netiketin nettisivuja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • netiketti 	
<p>Oppilas osaa tekijänoikeuksien perusteita ja noudattaa niitä toiminnassaan verkossa</p>	<p>Tutustutaan sivustoon https://ttvk.fi/tekijanoikeus.</p> <p>Oppilas osaa jatkossa käyttää vain tekijänoikeudelta luvallista materiaalia koulutöissään, esimerkiksi esitelmissä. (esim. kuvat - Creative Commons)</p> <p>Kopiraittilan koulusta löytyy hyviä tehtäviä oppilaille ko. aiheesta.</p>	
<p>Oppilas ymmärtää omien henkilöiden ja henkilökohtaisten tietojen julkaisemiseen liittyvät riskit</p>	<p>Luokalle pidetään oppitunti vastuullisesta ja turvallisesta TVT:n käytöstä. Läpikäytäviä aiheita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvallinen käyttö, salasanojen vahvuus ja niiden säilyttäminen, omien tietojen jako nettiin. WiFi-yhteydet, Bluetooth riskit. 	
<p>Oppilas ymmärtää nettikiusaamisen vakavuuden</p>	<p>https://www.nuortennetti.fi/netti-ja-media/</p> <p>https://www.mll.fi/ammattilaisille/kouluille-ja-oppilaitoksille/mediakasvatus/mediakasvatusaineistot-oppitunneille/</p>	
<p>Tiedonhankinta sekä tutkiva ja luova työskentely</p> <p>Oppilaita opetetaan käyttämään TVT:aa tiedonhankinnassa ja kannustetaan sitä hyödyntävään tutkivaan ja luovaan työskentelyyn</p>		
<p>Oppilas osaa hyödyntää suunnitelmallista tiedonhakua ja erilaisia mediaympäristöjä oppimisen tukena sekä ymmärtää lähdekriittikin merkityksen</p>	<p>Käytössä olevat suomenkielen oppikirjasarjat opastavat tiedonhakuun ja lähdekriittisyyteen.</p>	
<p>Oppilas osaa hyödyntää erilaisia hakupalveluita ja internetistä löytyvää tietoa</p>	<p>Tutustutaan erilaisiin hakupalveluihin. Googlen lisäksi nostetaan esille muitakin hakupalveluja. Tiedonhaussa tehdään selväksi se, että google ei tuota tietoa, vaan pelkästään esittää sitä.</p>	
<p>Oppilas osaa käyttää hakusanoja ja haun rajaamista osana tiedonhakua</p>	<p>Oppilaita opastetaan tekemään hakujen rajoituksia. Hyvä keino harjoitella tätä on esimerkiksi kirjaston hakupalvelu. Käytä tarkennettua hakua.</p> <p>https://vaski.finna.fi/Search/Advanced</p>	

Oppilas osaa arvioida lähteen luotettavuutta ja soveltuvuutta aikuisen tuella	Lähteiden käytöstä ja luotettavuudesta keskustellaan opettajan johdolla.	
Oppilas osaa lähdemerkintöjen perusteet	Tutustukaa Kopiraattilan sivuun, jossa ohjataan lähdemerkintöjen tekemiseen.	
Oppilas tutustuu suunnitelmallisen tiedonhankinnan eri vaiheisiin aikuisen avustuksella	Tiedonhankintaa käydään läpi opettajan johdolla ennen varsinaista projektiin liittyvää tiedonhankintaa.	
Oppilas tutustuu sosiaalisen median mahdollisuuksiin ja merkitykseen tiedon tuottamisen ja jakamisen välineenä	Paimion kaupungin käyttämä sosiaalinen media on Teams. Harjoitellaan kokouksen järjestämistä ja pitämistä. Esimerkiksi ajatettu kotiläksy opettajajohtoisesti kotoa käsin, tai koulussa haajaantuminen esimerkiksi ryhmätyön yhteydessä ympäri rakennusta. Harjoitellaan oman näytön jakamista. Esitä näyttösi kokouksen aikana. - Microsoft-tuki Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan erilaisiin livestreameihin, esimerkiksi poliisin pitämiin valistushetkiin.	
Vuorovaikutus ja verkostoituminen		
Oppilaat saavat kokemuksia ja harjoittelevat TVT:n käyttämistä vuorovaikutuksessa ja verkostoitumisessa		
Oppilas osaa hyödyntää verkkooppimisympäristöä, mediaympäristöä ja eri viestintävälineitä osana yhteistyötä ja oppimista.	Oppitunneilla tai kotitehtävänä työstetyt omat esitelmät ja pari- ja ryhmätyöt	
Oppilas harjoittelee tulkitsemaan erilaisten verkkoviestintävälineiden eroja sekä niistä välittyviä viestejä	Keskustellaan oppilaiden kanssa heidän käyttämistään verkkoviestintävälineistä ja niissä käytetystä viestinnästä.	
Oppilas osaa tuottaa tieto- ja viestintätekniikan avulla tekstejä, esityksiä, ryhmätöitä yms. yhteisöllisesti aikuisen tuella	Yhteisesti työstetyt esitelmät, pari- ja ryhmätyöt PowerPointissa	
Oppilas harjoittelee digitaalisten kuvien ja videoiden käyttöä viestinnässä, vuorovaikutuksessa ja oppimisessa sekä niiden käyttömahdollisuuksien arviointia	Digitaalisten kuvien ja videoiden käyttöä tulee harjoitella erilaisissa esitelmissä. Digitaalisista mainoksista puhutaan esimerkiksi yhteiskuntaopin ja suomen kielen materiaaleissa, ja digitaalisen mainoksen teko on hyvä projekti, jossa tulee samalla arvioida niiden vaikuttavuutta viestinnässä.	
Oppilas harjoittelee erilaisiin verkkoviestintätilanteisiin ja välineisiin sopivia kielenkäyttötapoja	Suomen kielen oppikirjasarjoissa käsitellään yleiskielen ja puhekielen eroja. <ul style="list-style-type: none"> netiketti 	
Oppilas harjoittelee palautteen antamista ja saamista verkossa	Opettaja voi antaa oppilaalle palautetta Teams-tehtävän palautelokeroon tai oppilaan henkilökohtaiselle kanavalle. Vertaispalautetta voi harjoitella esimerkiksi jaettuun PowerPoint- tai Word-tiedostoon	